

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?

BOUATIE.

ADVERTENTSIEN

15 cent de regel
Behalve 35 cent de regel.

ABONNEMENTSPRIJS

Voor de Stad / 12,-
Franco per post - - - 14,-

(Verschijnende driemaal ter week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag)

De toestand

REGERING.

Wij hebben het bestuur en deszelfs verdedigers dikwerf hooren beweren, dat het land in eenen staat van overgang verkeert; dat is, tusschen twee tegenstrijdige, de vrijzinnige en behoudende, opinien doobert; maar de laatste nog te krachtig is, om niet te veroorzaken, dat de verbeteringen, welke de eerste bedoelt, niet dan langzamerhand, en zeer karig kunnen worden ingevoerd.

Het kan niet onbelangrijk zijn, op dit punt een oogenblik stil te staan, en te onderzoeken, in hoeverre deze bewering gegrond is.

Wanneer men den gang der zaken nagaat, dan ziet men weldra dat, zoo bij velen de zucht naar verbeteringen met den dag grooter wordt; voor anderen in tegendeel de slenter der verouderde gewoonten te heilzaam heeft gewerkt, om die zonder slag of stoot af te staan. Voegt men daarbij een aantal onverschilligen, bij welke niet de minste deelneming aan de belangen des staats gevonden wordt, met nog een aantal anderen, die misschien meerder in getal zijn, dan men vermoeden zoude, en die ons zouden willen doen terugkeeren tot den willekeur van vroegere tijden, welke men onder den schoonklinkenden naam van republiek verborgen hield, dan zal men in korte woorden gezien hebben, in welke bestanddeelen de opinien in Nederland te verzeelen zijn; en daaruit kunnen afleiden de oorzaken van den ellendigen stand van zaken, waarin het Vaderland voortdurend wordt voortgesleurd.

Wij hebben vroeger gezegd, dat de partij der constitutioneelen zoo groot is, dat zij genestelijk mag genoemd worden, den nationalen wil uit te drukken. Wij herhalen zulks. Dit gevoel heeft zich sinds bij ons nogmeer bevestigd. Als bewijs neme men de onafhankelijke bladen, welke allen vrijzinnig zijn.

Ik eenige, wat men daartegen zoude kunnen inbrengen, is het standpunt, waarop zich onze tweede Kamer plaatst, zoo men niet wist dat zij, die volksvertegenwoordiging behoorde te wezen, niets minder aan den nationalen wil uitdrukken kan.

Wie kiest haar? De natie? Niets minder. Hoe zou haar de natie kunnen kiezen; daar door het kunstig filtreerstelsel, alle belangstelling der natie verdoofd wordt? maar indien al die belangstelling zoo vurig bestond, als men die verlangen kon, zoude het der natie nog volstrekt onmogelijk wezen, de keuzen meestijd zoo te leiden, als zij begreep voor hare belangen noodzakelijk te zijn. De verkiezing der tweede Kamer ligt bijna volkomen buiten haar bereik.

Het filtreerstelsel werkt der oligarch-protestantsche partij ten voordeele, en van daar dat een verbeterd kiesstelsel in de tweede Kamer zooveel moeilijkheid ondervindt, dat de minister van binnenlandsche zaken, niet wetende hoe de zaak verder te behandelen, het stellen der beginselen dier wet aan de Kamer zelve heeft overgelaten.

De partij welke in de Tweede Kamer de bovenhand heeft, als uitdrukking der bevoorrechte oligarchie, zal natuurlijk alles aanwenden, wat dezelve staande houden, en des noods nog in invloed kan doen aanwinnen.

De geest des bestuurs moet zich noodwendig naar den geest der meerderheid in die Tweede Kamer voegen. Zoo dit ook onder Willem I waar was, dan is het nog des te gebiedender noodzakelijk onder de regering van Willem II. De ministerieele verantwoordelijkheid, welke op het laatst der vorige regering werd ingevoerd, zal dit begrijpelijk maken.

Onder de zoogenaamde verbeteringen, welke in de grondwet werden ingevoerd, wordt ook deze ministerieele verantwoordelijkheid opgenoemd. En nothans, het gebrekkige kiezerstelsel, dat onze vertegenwoordiging moet daarstellen, overwegende, zou men in twijfel kunnen geraken, of wezenlijk die verbetering wel zoo groot is, als men zich aanvankelijk heeft voorgesteld.

Het kan geen twijfel lijden, of de magt van het bestuur werd aanmerkelijk door de invoering dier verantwoordelijkheid ingekort. Was dit eene aanwinst voor het volk? Geenszins; want het volk werd in de tweede kamer niet vertegenwoordigd: het was eene aanwinst voor de oligarchie. Daarom ook vroeg zij, onder al de andere verbeteringen, welke de grondwet behoefde, alleen deze, en perste zij dezelve van het bestuur af met eene veerkracht, welke zij anders niet ge-

woon was, tegen over de destijds genoemde hooft regering aan den dag te leggen.

Het punt der verkiezingen, dat levensbeginsel van vrijzinnigheid, liet zij daar, dewijl zij wist, dat zij nu eenmaal in de Tweede Kamer gevestigd is en blijven zal, zoo lang ons kiesstelsel niet gewijzigd wordt.

En hoe zal men hetzelfde ooit gewijzigd zien in dien geest, welke eene wezenlijk rationale vertegenwoordiging kan doen ontstaan, dewijl hetzelfde door de partij zelve moet worden daargesteld, welke zich er mede opoden zal. Wie kan van haar vergen, dat zij zich den doodsteek geve?

Dit moet men zich voor oogen stellen, wanneer men de debatten der Tweede Kamer inziende, al aanstonds tegen het bonte mengelmoes van allerlei gevoelens aanstoort. Zij heeft namelijk te veel takt, om niet in te zien, dat eene rondborstige verklaring harer beginselen, dezelve weldra zoo zeer impopulair moet maken, dat het onmogelijk zoude worden haar standpunt te bewaren. Zij maakt dus wendingen, en neemt soms zelfs een mouw aan, van vrijzinnigheid des noods, om van achter hetzelfde hen te bestrijden, die zij vreest aan hunne belangen nadeelig te zijn.

Kan het dus wel anders, dan dat daardoor eene verscheidenheid van opinien wordt genit, welke de kamer zelve, zoo min als het ministerie en de natie ontcijferen kan? Slaan sommige hunner niet in het wilde rond, tot dat zij eene beweegreden opdoen, welke hunne uit te brengen stem voor de oogen van het publiek voegzaam motiveeren kan?

Zoo ten minste leggen wij ons de oppositie uit, welke sommige tegen de huidige regering maken, die onder de oude regering slaafsche toestemmers waren van alle maatregelen, hoe verkeerd ook, die voortdroeg. Of zouden zij van begin af anders zijn? Wij gelooven het tegenwoordig hebben er goede redenen voor.

TURKIJE.

Brieven uit Serajevo houden in, dat deze hoofdstad der provincie Bosnie (Europasch Turkije) het tooneel van eene verschrikkelijke brand heeft weest, welke meer dan 500 huizen en een grooter getal magazijnen en winkels in as heeft gelegd. Verscheidene personen hebben bij het leven verloren.

KONSTANTINOPOL 30 Augustus. Deze week is eene groote divan gehouden ter gelegenheid der Perzische zaken. Het grootste gedeelte der leden is van meening geweest, dat men niet moest toegeven; zij hebben de meeste eischen van den Schah van alle grond onblijft in anderen zeer onverdreven bevonden, en wisten van goede schadeloosstelling hooren spreken, in geld te betalen. Izzet-Mehemet, Pacha en Serim-Bey hebben zich bij deze gelegenheid als de verklaardste tegenpartij van Perzie getoond. De Porte veroorlooft niet aan de Perzische kooplieden, die hier gevestigd zijn, hunne koopwaren naar elders te vervoeren. In het begin betrof deze maatregel alleen diegenen, welke gestreeks 300,000 piasters aan de kerkelijke schulden schuldig waren; maar daar in de verledene week, verseheidene vertrokken zijn zonder de aanzienlijke schulden te betalen, die zij gemaakt hadden, zop wil de Porte voortaan den uitvoer der koopwaren, die aan de Perzische kooplieden toebehooren, niet meer toe staan, dan onder voorwaarde, dat alle Perzen eerst hunne schulden betaald hebben. Eerst dan, zullen de koopwaren, zelfs van diegenen die niet schuldig zijn, worden doorgelaten.

(Augsb. Zeitung).

EGYPTEN

ALEXANDRIE 26 Julij. Men meldt uit Alep, dat de Heer Georges Samuel de Rothschild in deze stad is aangekomen; onderweg is hij door eene bende van 80 Bedouinen aangevallen, aan de welke het hem gelukt is te ontsnappen, echter niet zonder twee paarden achter te laten.

Men zegt dat zich te Aintab eene pest-ziekte heeft veropenbaard.

De invoer van vreemde goederen begint in geheel Egypte te verminderen; grootendeels is hiervan de oorzaak dat de onder-koning geen toelating aan zijne ambtenaren noch soldij aan zijne troepen betaalt. Ook zou zulks door Mehemet-Ali niet dan zeer moeilijk kunnen geschieden; want de Porte dringt hem om zijne schatting te betalen. Zes maal honderd duizend thalers aan wisselbrieven zijn onlangs naar Konstantinopel verzonden, en er liggen thans te Damiat 5 met rijst geladen schepen, ter waarde van 100,000 thalers, welke ook spoedig naar dezelfde bestemming zullen vertrekken. Het is duidelijk dat de schatting welke aan Mehemet-Ali is opgelegd, zijne krachten overtreft, en zij hem in de onmogelijkheid brengt om in zijn pachalik alle verlangd wordende verbeteringen in te brengen.

RUSLAND.

Een brief uit Frankfort meldt, dat men volgens eene geloofwaardige mededeeling, te St. Petersburg niet de minste kennis droeg van de Russische zamenzweringen waarvan zich het gerucht in Europa heeft verspreid; maar hetgeen de vreugde van het zilveren bruiloftsfeest van H. H. K. K. M. heeft gestoord, zijn de tijdingen van de oorlogstoengalen in Azie, alwaar het russische leger geheel en al door de Tscherkesses is verslagen. Daar op, zoo voegt men in denzelfden brief hierbij, zeer weinige voorname families zijn, die niet den dood van eenen op het slagveld gebleven zoon betreuren, zoo heeft men deze smart van het land moeten aenbedingen en het verslag van deze jubelfeesten achter wege laten: deze stille is dus door bewegredenen veroorzaakt, waaraan niemand zijne goedkeuring kan weigeren.

ZWITSERLAND.

Men schrijft uit Argau aan de Zwitsersche Union:

Thans nu het gouvernement zich van de oppermagt van alle geestelijke zaken heeft aangematigd, en zich tot opperhoofd der katholieke kerk heeft gemaakt om dezelve te plunderen, blijft aan het zelve nog alleen over de Joden spijzen te doen eten, die zij als onrein beschouwen, en de Muselmannen door overvloedige drankoffers de dienst van Bacchus te doen vieren. Terwijl het vaticaan van Arau dezelfde heerschicht o,

de gewetens-tracht te bevestigen, erkennen de katholieken de onfeilbaarheid der burgerpansen niet, die zich aan hun geloof ophangen, wet integendeel, zij verklaren rond uit: dat zij altijd hunne heiligschendende overweldiging, door alle middelen, welke hun voor de wet worden toegelaten, zullen bestendigen.

DUITSCHLAND.

Prins Esterhazy is de eenige in Hongarije, die het jus gladii. (het regt over leven en dood) bezit, hoewel de tegenwoordige prins nooit gebruik van dit regt heeft gemaakt. De prins bezit behalve 3 paleizen te Wenen en een landgoed in Bohemen, het 13^e gedeelte van geheel Hongarije. Hij heeft daar 36 landgoederen waarvan elk 10 tot 24 dorpen bevat en eene uitgestrektheid van 1200 vierkante Engelse mijlen uitmaken. Het getal zijner onderdanen bedraagt 360,000. — Hij trekt alle jaren 4000 sentenaars fijne wol van zijne 220,000 schapen. En niettegenstaande al deze bezittingen, bedragen de inkomsten van den prins slechts anderhalf millioen guldens, (dus een millioen thalers). Wat is dit weinig in vergelijking der onmeetbare inkomsten, welke een lord van zijne kleine landgoederen weet te trekken: doch de duitse heeren zijn ook veel gelukkiger dan die van Engeland.

Men schrijft aan de Köln: Zeitt: uit Frankfort den 21 Augustus het volgende:

Deze dagen is tusschen het Duitse tolvverbond en België een handelverdrag op de wijnen en zijdestoffen gesloten, overeenkomstig met dat gene, hetwelk tusschen dit laatste landien Frankrijk is tot stand gebracht.

De dagbladen hebben reeds melding gemaakt, dat het Pruisische gouvernement de Administratie der reeds betaalde ijzerwegen zou hervatten en zich met den aanleg der overige te belasten. Men zegt sedert gisteren dat ten dezen opzichte zeer opzigtig voorstellen aan de algemeene vergaderingen der verschillende maatschappijen zullen worden gedaan.

ENGLAND.

Men leest in de Globe:

De onlusten in de manufactuur distrikten schijnen te eindigen; en onze markt schijnt geen deel meer te nemen aan de bewegingen die in deze streken hebben plaats gehad. Indien de autoriteiten voortgaan met dezelfde voorzigtigheid en hetzelfde gedrag in acht te nemen, zal het gevaar, hetwelk door deze onlusten ontstaan is, weldra verdwijnen. Maar indien men de oorzaken van de misnoegdheid des volks niet tracht te verwijderen, zullen wij bij voortdurend aan eene herhaling van deze verontrustende daden blootgesteld zijn, die niet altijd zoo gelukkig zullen gestild worden.

De tijdingen uit Lissabon van den 15, bevatten niets belangrijks, daar de zaken in statu quo blijven.

SPANJE.

MADRID 17 Augustus. Sedert eenige dagen schijnen zich de geruchten van eene ministerieele verandering te bevestigen. Men noemt inzonderheid de ministers van finantien en van binnenlandsche zaken, als moetende aftreden. De Heer Calatrava heeft zich alle leveranciers op den rug gehaald, die zich nu tegen hem verbinden. Hieruit ontstaat dat hij geen voorschotten meer kan krijgen, en daar de troepen geld noodig hebben, zal de regent ongetwijfeld den minister doen begrijpen, dat hij zijne plaats aan een ander, die bekwaamer is, moet afstaan.

FRANKRIJK.

PARIS 22 Augustus. Men leest in de Globe van Paris:

Eergisteren na de zitting der Kamer, waarin de Heer de Lamartine en Barrot tegen het wetsontwerp op het regentschap spraken, werd eene deputatie aan den Heer Thiers gezonden, die den volgende dag het woord moest voeren, ten einde hem te verzoeken zich bij de linkerzijde aan te sluiten. De Heer de Lamartine, behoorde ook tot

deze deputatie, hetwelk diegenen, welke de redevoeringen nog onthouden hebben, die de beroemde gedeputeerde van Macon, tegen den Heer Thiers heeft uitgesproken, niet weinig moest verwonderen.

Na eenige woordenwisseling, merkte de Heer Thiers aan zijn bezoekers op, dat men gewoon is de besluiten te bevestigieren alvorens de halve ten nijsber te brengen, en dat het weerd was, dat men hem raad kwam vragen wegens eenen maatregel, die reeds ten uitvoer was gebracht, en over welke derhalve niet meer te beraadslagen viel.

De Heer Thiers herinnerde de overeenkomsten die te voren met de opperhoofden der linkerzijde gesloten waren, en hij zeide dat het niet houden van het woord van deze heeren, voor hem geen reden was om op eene zoo onvoorziene wijze van gedrag te veranderen.

Na zich aldus verklaard te hebben deed de Heer Thiers met eenige bitterheid eene toegenbeschuldiging. Hij beklagde zich over de onbekwaamheid der linkerzijde om een programma ten uitvoer te brengen, zelfs toen hetzelfde onder hen besloten was, en hij verklaarde ronduit dat hij die personen zoude mijden, die geen overtuiging zelfs voor geene vier en twintiguren tijds konden behouden. Men heeft gezien dat de Heer Thiers zijn woord heeft gehouden.

In de kleine stad Roubaix, hebben ten gevolge van het misnoegen der bevolking tegen een nieuw benoemden commissaris van politie, ernstige onlusten plaats gehad. Men heeft troepen uit Rijsel moeten doen aanrukken die met steenen begroot, de bajonet gebruikt en een twintigtal personen gekwetst hebben. Men spreekt zelfs van dooden. Een tweede bataillon infanterie is uit Rijsel ongerukt, en de Prefekt even als de Generaal Magnan, hebben zich naar Roubaix begeven.

Sedert eenige dagen had men hier allerhande geruchten verspreid over de toestand der Hospitallen van Parijs. Men sprak van Cholera, van anstekende koorts, men sprak zelfs van Pest. Deze geruchten zijn van allen grond ontbloot; er bestaan zoo als gewoonlijk in het warme jaargetijde, en deze zomer is merkwaardig door de hooge stand der Temperatuur, nog al talrijke, ontstekingen der ingewanden, eenige kwade koorts, en andere ziekten die het natuurlijke gevolg zijn, van het onmatig gebruik van vruchten en fruit; ziedaar de waarheid.

PARIS 24 Augustus. De commissie, welke benoemd is om het wetsontwerp op het regentschap te onderzoeken, is eergisteren ten 6 ure uiteengegaan. Na den Graaf Molé tot haren President te hebben benoemd heeft zij ieder artikel van het ontwerp behandeld.

De Graaf Molé heeft ronduit verklaard, dat hij het ontwerp in zijn geheel zou ondersteunen al werd hij ook bij de openbare discussie aangevallen. De Hertog van Broglie, die zich met kracht ten voordeele van het ontwerp verklaard heeft, en die al deszelfs artikelen volkomen goedkeurt, is gisteren avond tot rapporteur benoemd. De commissie heeft zich heden middag ten 4 ure weder vereenigd.

Men telt te Paris nog twee honderd vijftig gedeputeerden, die Paris niet zullen verlaten, alvorens de discussie en de stemming van het wetsontwerp op het regentschap in de Kamer der Pairs afgelopen zij. Het schijnt zeker dat, volgens een algemeen in de beide kamers verspreid gerucht, de zitting tot den 9 Januarij aanstaande zal uitgesteld worden.

NEDERLANDEN.

HERTOGENBOSCH 25 Aug. De Maatschappij van Letterkunde te Gent, tot zinspreuk voerend: de Taal is gansoh het Volk heeft haren groote gouden Eerepenning toegewezen aan den Heere Dr. V. P. te Hertogenbosch, en zulks voor de bij Prijsvergeerschte XVIII. Liederen, naar vierstemmige Hoogduitsche gezangen, voor mannenstemmen, met een accompaniment, en vervaardigd door de moderne klassieke Componisten van Duitschland, als Sp. Otto, Weber, Kreuzer, Winter enz. De zangkonst kon vrij worden gekozen, vertaald of nagevolgd.

De Dichter heeft, zooveel mogelijk, een *oorspronkelijk* tekst aan de Maatschappij geleverd, en alzoo eene Verzameling zamengesteld, die eerstdaags in druk zal worden uitgegeven, nog vermeerderd met ettelijke andere zangstukken door bedoeld Lettergenootschap zelf daartoe bestemd.

'S GRAVENHAGE 23 Augustus. Z. M. (de Koning heeft heden Hoogstedeszelfs reis naar een gedeelte van Gelderland aanvaard. Hoogstedezelve is ten één ure naar het Loo vertrokken en wordt morgen te Zutphen te gemoet gezien. Van Gelderland zal Z. M. zich naar Tilburg begeven, wordende Hoogstedezelve aanstaanden Zaterdag in deze residentie terug verwacht.

-- Uit Leyden schrijft men, dat ook het laatst aangelegde en thans bereden wordende gedeelte van den spoorweg geheel aan de verwachting voldoet, en door zeer velen gebruikt wordt, zijnde laatstleden zondag alleen ongeveer drieduizend personen langs dien weg vervoerd.

-- Men leest in de Nederlandsche Staats-Courant van Donderdag het volgende:

Vercheidene dagbladen hebben reeds gewag gemaakt van de pogingen, die aangewend werden, ten einde den heer Staatsraad van der Houven te bewegen, om zijne betrekking van President der Nederlandsche Handelmaatschappij nog niet neder te leggen. Wij kunnen thans mededeelen, dat de heer van der Houven aan de dringende aanzoeken, tot dat einde van de zijde der regering zoowel als van een aantal belanghebbenden bij den bloei en de welvaart der maatschappij gedaan, in zoo ver heeft gehoor gegeven, dat hij er in bewilligd heeft, om uiterlijk tot den laatsten December 1843 in het bestuur der maatschappij te blijven.

Aan den heer van der Houven is, bij eenen brief van den Directeur van 's Konings kabinet, onder anderen kenbaar gemaakt, » dat Zijne Majesteit zich verheugt over deze hoewel slechts » korte verlenging van eene loopbaan, waarin aan » den heer van der Houven het zeldzaam voor » regt te beurt viel, om aller goedkeuring en aller » vertrouwen te mogen verwerven."

INGEZONDEN STUKKEN.

Ontwerp-Reglement

voor

HET HOOGMAASDIJK-COLLEGIE

VAN

STAD en LANDEN

VAN

HEUSDEN.

Met belangstelling heb ik in dit blad van den 16 dezer, eenige met kennis van zaken en naar waarheid ter nedergestelde bedenkingen, omtrent de tegenwoordige toestand van dat collegie gelezen, en vermeen als een voorbeeld van deszelfs gebrekege regtsmagt daatnog te mogen bijvoegen: dat ten eersten aanleg voor het kantongeregte te Heusden in hooger beroep bij de Arr. Regtbank te 's Bosch, den gedijkslaagde de Heer V. van Rijswijk grondgemaar te Heusden is ontheven van alle regterlijke vervolgingen, ofschoon Zijne Ed. erkend had, het beslagwerk van den dijk te hebben afgebroken en weggenomen, zonder voorkennis van dat collegie, zoo dat op die wijze het Heemraadschap alle kracht, magt en Heerlijkheid ontvalt en men het niet langer bij aanschrijvingen, correspondenten en goede voornemens behoort te laten, maar spijkers met koppen moet slaan, want acht jaren zijn er reeds vervlogen sedert Heeren Gedeputeerde Staten, gebruik makende van de magt hun Ed. lachth. bij Art. 222 der vorige grondwet toegkend, den dijkstoel van het Land van Heusden op den 31 Julij 1834 aanzocht, om hare reglementen en ordonnantien optezenden, ten einde te beoordeelen of daarop ook eenige bepalingen voorkwamen, die geacht zouden kunnen worden met de bestaande algemeene verordeningen strijdig of niet overeen-

stemmend te zijn en die, alzoo te herzien en te wijzigten.

Immiddels verloor dat collegie door den dood haren dijkgraaf, President, twee heemraden en Secretaris, mitdien vijf Leden die nog onaangevuld zijn; met volle regt mogt men dan ook op nieuw de aandacht op deze daadzaken vestigen en er op blijven aanhouden:

a. Dat het nieuw reglement, na gehoord te hebben de Ingelanden en met gemeen overleg van deselven, en niet bij sub en obveptie worde daargesteld, en hetzelfde alzoo op vaste beginselen ruste en het belang en regt der Geerfden daarbij niet worde verkort.

b. Dat tot voorkoming van vele onaangenaamheden, botsingen, en verwikkelingen men afzonderlijke reglementen daarstellen voor de *Drongelensche* en *Oudheusdensch* Zedijken (dat een collegie kon zijn,) doch waarbij op een Heemraad, bij ieder collegie het gansche personeel met den slof ontbreekt, en dat zulks mede voor het beheer der *Oude Maas*, eene zoo belangrijke algemeene uitwatering moge plaats hebben.

c. Dat de betrekking van *Woodsman* kome te vervallen, als overbodig en zeer ten nadeele van de Ingelanden; dat hij op zich zelve staat en alzoo eigendunkelijk en willekeurig kan doen en handelen, naar welgevallen, waarvan in het nummer van den 16 dezer de bewijzen zijn bijgebracht.

d. Dat men bij de vaststelling van het reglement en de benoeming van haar personeel, vooral *ervaren, heksame en deugdsame stemmen* kiezen, van wier ijver, bekendheid en achting men zich overtuigd heeft, en dat men inzonderheid op zijne hoede zij tegen de aanzoeken en familie intrigues, van zoodanige personen, die door hunnen rijkdom of grootheid vermeenen gerechtigd te zijn, tot het bekleeden van hooge betrekkingen in de Maatschappij, waartoe zij soms te laag en te slaperig zijn, en waarvoor zij dikwerf geene de minste bekwaamheid nog geschiktheid bezitten.

Men zal er nu vooreerst geen speld bij steken, omdat men onderrigt is, dat het polderbestuur van Oudheusden, Eshout en Hulten, getrouw aan haren plicht in de vorige maand vele daadzaken en handelingen ter kennis van het gedeputeerd bestuur dezer provincie heeft gebracht, waarvan men met blijdschap de spreuk verlangt bewaarheid zien. *« ik zal ze handhaven. »*

ADVERTENTIE.

* * * Heden behaagde het de Goddelijke Voorzienigheid na eene langdurende ziekte, voorzien van de H. Sacramenten der Stervenden, tot zich te roepen, den Eerwaardigsten Heer N. F. VAN DEN BRAAK Prelaat der Abdij Berne, Pastoor van *Hedikhuisen* en *Haarsteeg*.

Haarsteeg,
23 Augustus 1842.

* * * Heden overleed na eene gelukkige echtverbinding van 12 jaren mijne geliefde Echtgenoot, *CORNELIA VAN L'OON*, in den ouderdom van 33 jaren en ruim 7 maanden, na voorzien te zijn van de Heilige Sacramenten onzer Moeder de Heilige Kerk, mij nalatende 7 kinderen waarvan vijf te jong zijn hun verlies te beseffen.

Terheyden,
den 23 Augustus 1842.

P. A. VAN MENS.
Med. Doctor.

F. J. M. RITS, openbaar Notaris, residerende te 's Hertogenbosch, zal, op Dingsdag den 30 Augustus 1842; des namiddags ten zeven ure, in het Oud Stads Koffijhuis te 's Hertogenbosch, bewoond door F. M. H O H M A N N, bij Kaarsuitbranding in het openbaar, smach verkopen:

BINNEN DE STAD

's HERTOGENBOSCH.

1e. *Koop*. Een sedert weinige jaren geheel ver-

nieuw H U I S, gemerkt F. no. 279, V. F. no. 221, met ERF, OPENPLAATS en B L E E K V E L D, staande en gelegen in de Beurzenstraat, en strekkende achterwaarts met nog een klein H U I S J E, over de OPENPLAATS uitkomende in de Mortel; Kadastraal bekend Sectie G. nis. 2177 en 2178, te samen ter grootte van 1 Roede en 95 Ellen.

Met de week verhuurd voor..... f 4.45.

Staande met de Slagen op..... f 1.260.00.

2e. *Koop*. Een H U I S gemerkt F. no. 207, V. F. no. 93, met ERF, staande en gelegen op de Weversplaats, ter plaatse genaamd de Kemelsharenhoek; Kadastraal bekend Sectie G. no. 1452, ter grootte van 1 Roede en 10 Ellen.

Met de week verhuurd voor..... f 2.15.

Staande met de Slagen op..... f 600.00.

Nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van den Notaris RITS voornoemd.

De Notaris J O M. DE BERGH residerende te 's Hertogenbosch, heeft als daartoe regterlijk benoemd, in het

openbaar provisioneel verkocht:

Eene extra goed ter nering staande *K O O P M A N S H U I Z I N G E*, genaamd de drie Vijzels, gemerkt A. 65, te 's Hertogenbosch aan de Markt, met een ruim *P A K H U I S* daarachter, genaamd de drie Morianen, gemerkt A. 63, uitkomende op de Botermarkt, bestaande het H U I S in een *V O O R H U I S* verscheidene *B E N E D E N*- en *B O V E N V E R T R E K K E N*, grote *Z O L D E R S*, *K E U K E N*, twee ruime *K E L D E R S* aangezede Markten uitkomende en meer andere gemakken met de Verhoogingen voor..... f 4500.00.

Zullende de finale Verkoopung geschieden te 's Hertogenbosch, in het Oud Stads Koffijhuis bewoond bij F. M. H O H M A N N, op Woensdag den 31 Augustus 1842, des avonds ten 7 ure.

Intusschen nadere onderrigting te bekomen ten kantore van voorn. Notaris DE BERGH, alsmede ten kantore van den Heer Prokureur DECKERS te 's Hertogenbosch.

TE HUUR

om dadelijk

TE AANVAARDEN.

Een *B U I T E N T J E*, bestaande in twee grote en drie kleine *K A M E R S*, *K E U*

K E N, *S T A L* voor twee Jaarden, *K O E T S H U I S* en meer andere Gemakken, met een *T U I N*, zeer aangenaam gelegen te *Vught*, vijf minuten van den Steenweg, en drie kwartier van 's Hertogenbosch, in de provincie Noord Brabant, in eene niet onaanzienlijke eigen Jagt, waartrent men zich met den eigenaar kan verstaan. Te bevragen bij monde of met vrachtvrije brieven, ten huize van W. V A N O E R S, Meester Timmerman te *Vught* voornoemd.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 9 September 1842, des namiddags ten vijf ure, zal ten huize van FRANCISCUS H O H M A N N, in het Oud Stads Koffijhuis te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

Het *A F B R E K E N* en weder *O P B O U W E N* van den geheelen *A C H T E R B O U W*, voor het Huis van Liefdadigheid in de *C. v. r. straat* te 's Hertogenbosch, met de *Leverancie* van alle de daartoe benoodigde *M A T E R I A L E N* en *A R B E I D S L O O N E N*.

Het bestek en Voorwaarden, waarop de Aanbesteding zal plaats hebben, zal ter lezing liggen te 's Hertogenbosch, bij *R E G G E R S*, in het Stads Koffijhuis, bij *V E R E U L S T* en *E R M E N*, in de *Wilde Man* en in de *Keizers Kroon*, en bij *F R A N C I S C U S H O H M A N N*, voornoemd.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Architect *J. H. L A F F E R T E E*, te 's Hertogenbosch, alwaar ook de Toekening kunnen worden ingezien. Zullende twee dagen vóór de Besteding, de noodige aanwijzingen worden gedaan.

Appelwijn en Rhijnwijn.

De ondergeteekenden **VAN NEE T E R E N EN M U L L E R**, wyghaandelaars te *'s Hertogenbosch*, nemen de vrijheid ter algemeene kennis te brengen, dat zij sedert eenige jaren eene **F R U I T W I J N** of **G I D E R F A B R I E K** alhier hebben opgericht, deswegens door **Z. M.** den Koning der Nederlanden zijn geëtroijerd geworden, en hunne dranken regonnuanderen volgens onderstaand tarief:

Vrij van 's Lands belastingen, op fusten, doch niet beneden de 40^e kannen.

Witte, niet mousserende cider, per Aam van 150 kannen. f 28.00.
Roode, niet mousserende cider, per Aam van 150 kannen. f 40.00.

Op flesschen.

Witte, niet mousserende cider per flesch. doch niet beneden de 25 flesschen. f 0.20.
Roode, niet mousserende cider per flesch. f 0.26.

Witte kruidenwijn per flesch. f 0.40.
Kruiden Essence, per fleschje tot het maken van 18 a 20 flesschen kruidenwijn. f 0.50.
Witte en Rosé, mousserende cider per flesch. f 1.25.
Witte en Rosé, mousserende cider, in halve flesschen, per halve flesch. f 0.75.
Fusten, manden, en ledige flesschen der niet mousserende wijnen, worden afzonderlijk berekend, of bij franco terugzending binnen 3 maanden, tot den berekenden prijs terug genomen.

Als eigenaars van uitnauwende **W I J N B E R G E N** te **L A U B E N H E I M** bij **M A I N Z**, verkoopen wij alleen ons eigen gewas.

Op Fusten, vrij af van 's Bosch, Regten afzonderlijk. 1834^e Laubenheimer Rhijnwijn.

Eerste Kwaliteit Ausbruch, per Aam met fust. f 95.00.
Tweede Kwaliteit Ausbruch, per Aam met fust. f 65.00.
Derde Kwaliteit Ausbruch, per Aam met fust. f 50.00.

In Flesschen, vrij van 's Lands regten, van af 's Bosch.

Eerste Kwaliteit Ausbruch, per flesch. f 0.80.
Tweede " " " " " f 0.70.
Derde " " " " " f 0.60.

Met inbegrip der flesschen, doch de manden en kisten afzonderlijk berekend.

Betaalbaar drie maanden na dato.

N. B. Onze Ciderwijnen zijn door de provinciale commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toezicht in *Noord-Brabant*, dato 15 Mei 1839, N°. 50 onderzocht en voor zeer **G E Z O N D E D R A N K E N** verklaard geworden, gelijk tevens het **A L G E M E E N G E B R U I K** en de **V E R K L A R I N G D E R V O O R N A A M S T E D O C T O R E N** in geheel *Duitschland, Engeland, Frankrijk* en *Amerika* zulks bevestigen. In *Frankfort a'm* en omtrekken, waar de Rhijnwijnen zoo goedkoop zijn, worden jaarlijks meer dan 10,000 Aam Cider verbruikt.

Voor **O B S T R U C T I E N**, **S T E E N**, **G R A V E E L** en **H E M O R R O I D E S** zijn dezelve steeds door de eerste doctoren aanbevolen geworden.

Onze Ciderwijn wordt hoe ouder hoe beter en bederft nimmer, behoeft geene andere behandeling dan de Rhijn-Moazel- of Bordeaux-wijn, terwijl dezelve zich zeer goed met alle deze wijnen laat mengen zonder iets te bederven. Onze niet mousserende witte Ciderwijn gelijkt aan smaak en kwaliteit aan de gewone Rhijn en Moazel-, en de dito roode aan gewone roode Bordeaux wijnen, terwijl onze mousserende Ciderwijnen den Champagne-, Rhijn- of Moazel moussereux wijnen gelijken.

Men kan zich omtrent de waarheid van het bovenstaande door proefneming overtuigen.

's Hertogenbosch, dan 25 Augustus 1842.

VAN NEE T E R E N EN M U L L E R.

P. N. K. H. O. F E., geëamineerd **T A N D**. **M E E S T E R** verwittigt het geëerde publiek dat hij gedurende de **K. E. R. M. I. S.** ten zynen woonhuize in de Kolberstraat te *'s Hertogenbosch* zal te spreken of te ontbieden zijn, over alle **Z I E K T E N**, die in den **M O N D** en **T A N D E N** plaats grijpen, met **K. U. N. S. T. T. A. N. D. E. N.** in, die van de natuurlijke niet te onderscheiden zijn en zeer goed door het gebruik voldoen.

ZEGT HET VOORT.

J. J. Mlakenhof, van *Amsterdam*, uitgepakt in de lange Putstraat, N°. 240, te *'s Bosch*

Heeft de eer het geëerde Publiek te verwittigen, dat dewijl hij voornemens is nog maar een korten tijd alhier uitgepakt te blijven, hij door zekere en snelle uitverkoop zijne resterende *Goederen* zoodatig in prijten heeft verminderd, dat dezelve zelfs aan de Fabrieken voor deze prijs niet verkrijgbaar zijn. Men gelieve slechts de prijzen der onderstaande Goederen in aanmerking te nemen: om zich van het bovenstaande te overtuigen, loopt hij zijn ruim voorzien Magazijn met **U. E. S.** bezoek vereerd te zien.

Spiegels en Schilderijen,

twintig percent onder fabrieksprijs.

VAST GESTELDE PRIJZEN, ALS VOLGT:

Beste Eau de Cologne het kistje van 12 flesschen 90 ct., beste Ambrée het fleschje 26 ct., Macassar Olie het fleschje 25 ct., Huile Antique per fleschje 25 ct., zijster Savonethallen per 6 stuk 70 ct., Transparantzorp 5 ct., Pomade het potje 15 ct., Mahonyhouten Waschtafels met toebehooren, voor twee personen f 16.50 Zandloopers om Eieren te kooken f 25, Beddentafeltjes f 3, Dames Werktafeltjes f 4.50, Mahonyhouten Theeemmers met koperen Bakken f 8.75 dito op drie voeten f 8.25, Messenbakken f 1.50, dito Schrijfflessenars f 2, Pijpenladen f 1.70, Pijpenstandaars met koperen Bakken f 1.80, Dames Kapdouzen f 2.25, f 2.75, Thee-Tabaks of Lopelkistjes 70 ct., Borduurraampjes of Garenwinders f 1.50, Likourhelders met 6 vergulde flesschen f 5.25, dito met 4 flesschen f 3.50, zijster Theestooftjes f 1.10, dito met marmer Blaadje 70 ct., dito ordinair 30 ct., Horologiekastjes 75 ct., f 1.25, Naaijstijes met Spiegels 60 ct., 90, f 1. Freihakjes 20 ct., kinderen Theestooftjes 35 ct., Inktkokers met geslepen fleschjes f 1.10, f 1.20, Laarzentrekker's 50 ct., plecten Naaldenkokers 40 ct., Schaakspellen f 1.70, f 2.75, f 3.25, Kienspellen met Dopies 50 ct., Lampenkousies per 6 dozijn 25 ct., Nachtpijes per 6 doosjes 25 ct., Stale Snuitsers met veren 20, 30, 50 ct., Potloden per 3 dozijn 30 ct., kastjes Breinaalden per 6 stel 35 ct., Nasinaalden het kastje 15 ct., Gorn-Elastieke Bretels 30, 40 ct., zwart verlake Theestof met Ketel en Kofmoor met breede goude randen f 5, dito ovaal f 3.50, dito Koffijkannen f 1.20 f 2.75 blik verlake kandelaars het paar 65 ct., dito tin verlake het paar f 1, Prezenteertrommeltjes het paar 70 ct., dito met Blaadje 90 ct., paardenharen Strupplassen 30, 43 ct., dito satijn f 1, palmhouten Saladelen en Vork 40 ct., albaste Profijters het paar 50 ct., palmhouten Mostaardlepeltjes 3 ct., Haarhorstel 25, 30, 60, 90 ct., Kleederborstels 10 tot 80 ct., albaste Pendules, veertienstag werk f 32, dito kleiner soort f 12, f 13, Bloemvazen onder stulpen het paar f 7.50, tot f 18, Bloemmanden onderstolpen lijn verguld f 14, Chinesch verlake Theestof met Ketel en Kofmoor f 6.25, dito Koffijkannen f 2.50, f 3.25, dito Prezen'eerdooftjes met Blaadje f 1.90, dito Zwavelbakjes 30 ct., dito Pijpensleectjes per 6 stuks 60 ct., Victoria Theeserviezen de 4 stuks f 2.75, dito Sigaren of Zwavelbakjes per stuk 50, 60 ct., dito Aschbakjes 40 ct., dito Theestooftje met Testje f 1.30, f 1.70, dito Botersloofjes het stuk f 1.80, f 1.70, warte glimmende Theeserviezen de 4 stuks f 1.50, dito grijs f 1.70, wit Porcelein met oortjes Grieksch model per dozijn f 3.60, porceleine Eijerdopies met gouden randen per 6 stuks 70 ct., dito witte per 6 stuks 60 ct., Gauglantarens 75 ct., f 1.70, Ladders in houten kokers 3 ct., Strijkzwaam 4 ct., Sigarenpuntjes 4 ct., Vlacons met plete stoppen 15 ct., Tafel Vlacons 60 ct., Porcelein kopje met schotelje 45 ct., Pijpendoppen per dozijn 20 ct., batist hempjes 20 ct., Colje korallen met slot 40 ct., Heeren Geldbeurzen 15 ct., Poppen van 10 tot 50 ct., Clamatieke 15 ct., Heeren Kapis 25 ct., Harmoniks met kopere kleppen per toon 15 ct., vergulde Kinder Horlogie met ketting 34 ct., dito 25 ct., Kristal present Kopje met schotelje 70 ct., doozen met Speelwerk f 6.50, zinnige Spaarlampen met Ballons f 2.50, Spiegels of Gordijnen knoppen per stuk 7 1/2, 10 ct., Meubelknoppen per paar 70 ct., Parapluijen van f 1 tot f 1.80, Waschkaarsen van 4, 6 en 8 tot 85 ct., echte patente schermessen per stuk 90 ct., Messenleggers per dozijn 90 ct., plete Suikerlepeltjes per dozijn 50 ct., Berlijnsch Eetlepels of Vorken per half dozijn f 2.25, dito Suikerlepeltjes per half dozijn 73 ct., Balanccertafelmessen per dozijn f 1.50, f 1.80, dito Desert f 1.50, Voorstijnes en Vork f 1, Keukenmessen per half dozijn 35 ct., Broodmessen 10, 20 ct., Engelsche geslepene Wijnglazen per dozijn f 2.30 f 2.90, dito Liket f 2 per dozijn, geslepene Pijnsch-glassies met oortjes per dozijn f 1.80, f 2.30, Bier-

glazen per dozijn 80 ct., geslepene Karaffen 35 tot 80 ct., dito ordinair 30 ct., glazen Mostaardpotjes 40 ct., O-stindische Mostaardpotjes 35 ct., glazen Zoutvatjes 10 ct., Olij- en Azijnstellen f 1.10, Bloembakkers het paar f 1.20, f 1.40, Blad Kafaf en 6 Glazen 80 ct., kaartew Stale Pennen 15 ct., dito in kokertjes 3 ct., koperen Blakers met Domper en Smijter 90 ct., f 1.45, f 1.60, dito Blik verlake 35 ct., lijn verlake Tafelkoozen 35, 40 ct., Patent Kurkentrekkers f 2, Kinderdozen met Speelgoed 20, 10 ct., Spa-Vischjertjes met Vischjes het paar f 6.25, Spa werktouwsjes f 70, 90 ct., dito Pepermunddoosjes 15 ct., Tooverlantarens met 12 voorwerpen f 1.10, f 2, f 4, Tafeltellen 80 ct., f 1.10, vele soorten van Spiegels en Schilderijen, geel, groen, en bruin verlake met plete randen Palisander verlake Tafellampen, porceleine Servezers. Verders vele soorten van Goederen, te veel om te melden, welke alles tot de minste Prijzen zullen worden uitverkocht.

Verzoekt ieders Gunst en Recommandatie.

De Winkel zal geopend zijn van des morgens 8 tot des avonds 10 ure.

Bij de Heer **P. S. T. E V E N S** aan het Bassin te *Monstricht*, zijn de **V I J F** **E N T W I N T L I G M U D D E N**, 1° Kwaliteit **V E T G R U I S**, met vele **D I K K E K O L E N** bezet, vrij in het Schip geleverd; ad **D E R T D E N G U L D E N** en **25 C E N T S** verkrijgbaar.

Het **G E M E E N T E B E S T U U R**, van *Heesch*, zal ingevolge bekomene magtiging en onder nadere goedkeuring van **H. E. G. A. Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Brabant**, in het openbaar verkoopen

Onder O. S.

Een perceel **W E I L A N D** genaamd het **B r a n d**, Sectie C. N° 1701, groot 1 Bunder, 21 Roeder, 60 Ellen.

Onder HEESCH.

48 Bunders, 44 Roeden, 30 Ellen **B R O E K** en **H E I D E G R O N D E N** in het Loosbroek, belend aan **Z. F. den Heere Baron V A N D E N B O G A E R D E**, de Heeren **K E U K E N S C H R I J V E R**, **H O M A N** en **M A H I E**, in perceelen en in Massa.

Deze verkoop zal geschieden, provisioneel op het stuk, Donderdag den 1. September 1842 en finaal ten herberge van **ARNOLDUS V A N D E K O O L W I J K** te *Heesch* Donderdag den 15 September daaraanvolgende, teken dages des morgens ten 9 ure te beginnen.

Nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Heer **J. DE JONG Jr.** Secretaris te *Heesch*.

Grainmarkt

van **H E R T O G E N B O S C H**, van Dingsdag, Woensdag en Donderdag den 23, 24 en 25 Augustus 1842.

Den aanvoer der Rogge bestond uit 231 mudden Boekweit Gerst en Haver was onbeduidend, Tarwe niet te markt, voor gebel en best graan zijn de volgende prijzen besteed:

ROGGE / 6-75 a 7-40
BOEKWEIT / 6-00 a / 6-50.
Nieuwe Zomer Garst / 4-25.
H A V E R / 2-50 a / 3-00.

Voor Rogge zijn weder hogere prijzen moeten besteed worden, ofschoon den aanvoer, van dit artikel grooter was dan de gewone markt dagen, is dit evenwel door de consumptie niet voldoende geweest, en is vlag verkerkt geworden. De overige artikels zijn goed afgegaan. Meijerische nieuwe Tarwe te kwaliteit zoude bij aanvoer ter markt van 'esse Stal nog al koopers vinden als zijde dit jaar door dezelfde uitnauwende hoedanigheid voor den bakker voldoende tot het vervaardigen van sijn witte brood. Het Nederl. pond Beter. - 0.90 a - 0.70.
De 3 - - Roggenbrood 32 1/2 Cents

Zijnde de middelprijs van de Rogge waaraan de setting van het brood op Donderdag is geschied / 6,72^o.

Grainmarkt

Te **AMSTERDAM** van Woensdag 24 Augustus
Tarwe met weinig haudel; kleine gerjven aan enkele gebruikeer verkocht: 127 p. b. Poels / 343; 345; 130 p. dito / 345; 132 p. o. Rijn / 325; 127 p. Reul. / 303.

Jarige Rogge bij partij lager afgegeven; oude in een doen: 120 p. Prais. / 170; 119 p. Stets / 170, 124 p. o. Rost / 184. 122 p. Prais / 174, 119 p. p. Stett / 177

Garst prijshoedend; p. n. Zeeuws. Wr. / 157.
Haver en Boekweit zonder handel.
Koolzaad 1 pvl. hooger; Zeeuwisch en Overm. 60 1/2 pvl.; Bont 63 en 62 1/2 pvl.; Dito Aveclz 60 pvl. Bve 64; en 63 pvl.; Bont 66; pvl.; Kromh. 66 1/2 pvl.; Eider 65 1/2 pvl. - op 9 vat in Sept. Oct. en Nov. 70 pvl.

Lijnzaad in veiling 111 p. Pernau / 9 en 111 p. Poelsch / 8; 6 1/2 p. Manolis dadelijk en op levering willig; op het laatst met meer der verkoopers snauwer geheven; per 6 w. / 44; Vlieg. / 43 a 42; / Sept. / 43; a 42; / Oct., Nov. en Dec. / 43; a 43; / 1843 / 42 1/2

Lijnolie per 6 w. / 37 1/2 Vlieg / 37. Hennepolie per 6 w. / 24; VSeg. / 43.

Ter drukkery van **D. A. A. de ROOY.**